

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет/інститут ___ Педагогічний _____

Кафедра _ соціальної педагогіки та соціальної роботи _

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Освітня програма _ Соціальна робота _

Спеціальність _ Соціальна робота _

Галузь знань ___ Соціальна робота ___

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № ___ від “_” ___ 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Соціальна робота з протидії торгівлі людьми
Рівень вищої освіти	бакалавр
Викладач (-і)	Лемко Г.І.
Контактний телефон викладача	0982278480
E-mail викладача	halyna.lemko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота
Обсяг дисципліни	180 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	відповідно до графіку індивідуальних консультацій, що розміщений на інформаційному стенді кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Соціальна робота з протидії торгівлі людьми» вивчається студентами спеціальності 231 «Соціальна робота» на четвертому курсі (VII, VIII – семестри). Опанування даного курсу дозволить ознайомитись студентам з основними теоретичними положеннями курсу, особливостями роботи з особами, які потерпіли від торгівлі людьми, проінформує про вітчизняний та зарубіжний досвід подолання проблеми, надасть можливість аналізувати і впроваджувати профілактичну, реабілітаційну роботи та вироблення практичних умінь і навичок допомоги жертвам такого негативного явища.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу полягає в ознайомленні студентів із особливостями явища торгівлі людьми, його історико-соціальним підґрунтям, можливостями й методами протидії йому; формуванні навичок проведення профілактичної роботи по запобіганню торгівлі людьми, індивідуальної роботи з потерпілими, роботи з сім'ями потерпілих та роботи у громаді; оволодінні практичними навичками надання допомоги, реабілітації та реінтеграції потерпілих осіб.</p> <p>Завдання курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ознайомити із поняттям торгівлі людьми, підходами до визначення явища; – дати уявлення про особливості торгівлі людьми; – ознайомити із загальними принципами практики соціальної роботи з особами, які постраждали від торгівлі людьми; – розглянути вітчизняний та зарубіжний досвід роботи з особами, які постраждали від торгівлі людьми; – ознайомити з нормативно-правовою базою щодо соціальної роботи з особами, які постраждали від торгівлі людьми; – навчити розпізнавати постраждалих від торгівлі осіб, виявляти наслідки торгівлі людьми, відрізняти злочини, пов'язані з торгівлею людьми від нерегульованої міграції, трудової експлуатації, та контрабанди людей; – сформувати навички проведення превентивної роботи, індивідуальної, групової та реабілітаційної роботи з особами, потерпілими від торгівлі людьми, а також роботи з сім'ями постраждалих. <p>Після опанування курсу студенти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – теоретичні підходи до розуміння проблеми торгівлі людьми; – нормативно-правові засади соціальної діяльності з особами, які постраждали від торгівлі людьми; – причини та наслідки торгівлі людьми; – особливості процесу торгівлі людьми; – основи профілактичної роботи; – моделі та методи роботи з постраждалими від торгівлі людьми. <p>Після опанування курсу студенти повинні вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – виявляти потерпілих від торгівлі людьми осіб; – проводити первинне оцінювання потреб потерпілих від торгівлі людьми; – здійснювати індивідуальне консультування потерпілих, групову роботу, роботу з сім'єю та роботу в громаді; 	

- організувати профілактичну роботу щодо попередження торгівлі людьми;
- розробляти та впроваджувати плани реабілітації потерпілих.

4. Компетентності

Здатність розв'язувати спеціалізовані завдання у галузі соціальної роботи, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян у тому числі, які опинилися в складних життєвих обставинах.

Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.

Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи.

Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

5. Результати навчання

Програмні результати навчання :

Здатність демонструвати уміння оперувати різними методами і засобами дослідницької діяльності; володіти способами збору, систематизації та обробки інформації, інтерпретації отриманих результатів, вивчення та застосування педагогічної спадщини і досвіду роботи педагогів-новаторів, вміннями робити висновки.

Знання теоретико-методичних засад фахових дисциплін та основні вимоги до науково-методичного забезпечення освітнього процесу у ЗВО; організувати самостійну та науково-дослідницьку роботу при вивченні педагогічних дисциплін та фахових методик; знання сучасних освітніх технологій та інноваційних методик навчання, виховання та розвитку дитини молодшого шкільного віку.

Здатність впроваджувати інноваційні технології, передбачати їх ефективність та оцінювати результативність.

Здатність до організації діяльності, готовність до використання науково обґрунтованих педагогічних технологій, різних способів і засобів оцінки якості освіти; готовність до комплексного моделювання різноманітних форм проміжного та підсумкового контролю.

Здатність оцінювати фактори, які визначають стан і напрями розвитку системи освіти, обґрунтовувати моделі організації і управління в закладах освіти; здатність організувати освітній процес та здійснювати його моніторинг, оцінювати результативність.

Здатність демонструвати належний рівень професійної підготовки і загальної культури, а також гуманістичної спрямованості, особистісної відповідальності, здібності до співробітництва, творчого підходу до професійних справ.

Здатність володіти культурою мислення, у письмовій чи усній формі правильно оформити свої думки, налагоджувати міжособистісну взаємодію з різними суб'єктами педагогічного спілкування.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			22		
семінарські заняття / практичні / лабораторні			36		
самостійна робота			122		
Ознаки курсу					
Семестр		Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / вибірковий
Сьомий, восьмий		Соціальна робота	четвертий		Вибірковий
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Окреслення проблеми торгівлі людьми в Україні та світі	Лекція, семінарське заняття	2,5,8,12,16,24	Опрацювання теоретичних питань; наукові повідомлення; виконання письмових практичних завдань студентами.	Максимальна оцінка 5 балів	Впродовж семестру
Тема 2. Процес торгівлі людьми та індивідуальні наслідки торгівлі людьми	Лекція, семінарське заняття	4,8,13,23, 26,34,36	Опрацювання теоретичних питань; наукові повідомлення; виконання письмових практичних завдань студентами.	Максимальна оцінка 5 балів	Впродовж семестру
Тема 3. Діяльність державних структур, неурядових та міжнародних організацій щодо протидії торгівлі людьми	Лекція	2,4,7,9,15,19, 21,27,32	Опрацювання теоретичних питань; наукові повідомлення; виконання письмових практичних завдань студентами.	Максимальна оцінка 5 балів	Впродовж семестру
Тема 4. Мережа організацій допомоги потерпілим від торгівлі людьми	Семінарське заняття	3,6,8,11,16,26, 31,34,36	Опрацювання теоретичних питань; наукові повідомлення; виконання письмових практичних завдань студентами.	Максимальна оцінка 5 балів	Впродовж семестру

Тема 5. Процеси реінтеграції жертв торгівлі людьми в Україні	Лекція, семінарське заняття	2,7,11,15,19, 23,27,30	Опрацювання теоретичних питань; наукові повідомлення; виконання письмових практичних завдань студентами.	Максимальна оцінка 5 балів	Впродовж семестру
Тема 6. Прояви стигматизації жертв торгівлі людьми в Україні	Лекція, семінарське заняття	3,5,7,9,11,13, 22,26,31	Опрацювання теоретичних питань; наукові повідомлення; виконання письмових практичних завдань студентами.	Максимальна оцінка 5 балів	Впродовж семестру
Тема 7. Соціальні аспекти торгівлі людьми	Семінарське заняття	4,5,8,9,13,17, 23,27,33	Опрацювання теоретичних питань; наукові повідомлення; виконання письмових практичних завдань студентами.	Максимальна оцінка 5 балів	Впродовж семестру
Тема 8. Профілактика торгівлі людьми	Лекція, семінарське заняття	1,6,9,14,17,22, 26,31,35	Опрацювання теоретичних питань; наукові повідомлення; виконання письмових практичних завдань студентами.	Максимальна оцінка 5 балів	Впродовж семестру
Тема 9. Практичні аспекти соціальної профілактики торгівлі людьми	Семінарське заняття	3,7,9,13,15,24, 27,33,36	Опрацювання теоретичних питань; наукові повідомлення; виконання письмових практичних завдань студентами.	Максимальна оцінка 5 балів	Впродовж семестру

Тема 10. Загальні принципи надання допомоги від торгівлі людьми	Лекція, семінарське заняття	1,5,8,15,17,25, 29,30,32	Опрацювання теоретичних питань; наукові повідомлення; виконання письмових практичних завдань студентами.	Максимальна оцінка 5 балів	Впродовж семестру
Тема 11. Ідентифікація та потреби потерпілих від торгівлі людьми	Лекція, семінарське заняття	5,8,11,13,17, 19,22,29,34	Опрацювання теоретичних питань; наукові повідомлення; виконання письмових практичних завдань студентами.	Максимальна оцінка 5 балів	Впродовж семестру
Тема 12. Комунікативні стратегії щодо протидії торгівлі людьми	Лекція, семінарське заняття	3,6,8,11,13,17, 21,24,33	Опрацювання теоретичних питань; наукові повідомлення; виконання письмових практичних завдань студентами.	Максимальна оцінка 5 балів	Впродовж семестру
Тема 13. Індивідуальні стратегії роботи з потерпілими від торгівлі людьми	Лекція, семінарське заняття	3,8,12,17,25, 29,31,34	Опрацювання теоретичних питань; наукові повідомлення; виконання письмових практичних завдань студентами.	Максимальна оцінка 5 балів	Впродовж семестру
Тема 14. Інформаційно-просвітницька робота з протидії торгівлі людьми	Лекція, семінарське заняття	2,5,9,13,16,18, 27,29,32,34	Опрацювання теоретичних питань; наукові повідомлення; виконання письмових практичних завдань студентами.	Максимальна оцінка 5 балів	Впродовж семестру
Тема 15. Форми	Семінарське	1,5,9,13,15,19,	Опрацювання	Максимальна	Впродовж

та методи роботи в інформаційно-просвітницьких кампаніях з протидії торгівлі людьми	заняття	23,26,31,36	теоретичних питань; наукові повідомлення; виконання письмових практичних завдань студентами.	оцінка 5 балів	семестру
Тема 16. Індивідуальні методи роботи з потерпілими від торгівлі людьми та членами їхніх сімей	Семінарське заняття	2,7,11,13,23,26,29,31,36	Опрацювання теоретичних питань; наукові повідомлення; виконання письмових практичних завдань студентами.	Максимальна оцінка 5 балів	Впродовж семестру
Тема 17. Групові методи роботи в інформаційно-просвітницьких кампаніях з протидії торгівлі людьми	Семінарське заняття	3,6,9,13,15,23,27	Опрацювання теоретичних питань; наукові повідомлення; виконання письмових практичних завдань студентами.	Максимальна оцінка 5 балів	Впродовж семестру
Тема 18. Методи роботи з масовою аудиторією з протидії торгівлі людьми	Семінарське заняття	4,6,8,12,14,18,20	Опрацювання теоретичних питань; наукові повідомлення; виконання письмових практичних завдань студентами.	Максимальна оцінка 5 балів	Впродовж семестру
Тема 19. Тренінг «Торгівля людьми – як вберегтися від небезпеки»	Семінарське заняття	8,12,15,22,26,28	Опрацювання теоретичних питань; наукові повідомлення; виконання письмових практичних завдань студентами.	Максимальна оцінка 5 балів	Впродовж семестру

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Вид контролю – іспит. Максимальна оцінка – 100 балів, з них – 50 балів за написання письмового екзамену та 50 балів – за практичні заняття (25 балів за поточне оцінювання, 20 балів – за контрольну роботу та 5 балів – самостійну роботу.
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань і завдань
Семінарські заняття	Максимальна оцінка - 50 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань

8. Політика курсу

Неприпустимі плагіат та списування.

Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.

Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, а також виконання письмових завдань з теми.

Якщо студент пропустив (не відпрацював) більше 50% занять, він повинен скласти тести (на платформі дистанційного навчання) і тільки тоді буде допущений до складання іспиту.

Обов'язковим є написання контрольної роботи та виконання самостійної роботи.

9. Рекомендована література

1. Безпальча Р. Допомога жінкам, які потерпіли від торгівлі людьми: Інформ.-практ. посібник. К.: Winrock International, 2003. 114 с.
2. Горбунова О., Лисенко І., Стрекалов Є. Матеріали для практичного використання працівниками правоохоронних органів та судьями. К.: Атіка, 2006. 120 с.
3. Закон України "Про соціальну роботу з дітьми та молоддю в Україні" // Нормативно-правове забезпечення діяльності центрів соціальних служб для молоді. К.: ДЦССМ, 2002. С. 5–11.
4. Закон України «Про соціальну роботу з дітьми і молоддю» № 2558-НІ від 21 червня 2001 р. // Офіційний вісник України. 2001. № 29. С. 29.
5. Закон України «Про соціальні послуги» № 966-IV від 19 червня 2003 р. // Офіційний вісник України. 2003. № 29. С. 52.
6. Запобігання дискримінації, експлуатації та жорстокому ставленню до жінок – трудових мігрантів: Вербування та виїзд за кордон з метою працевлаштування. Кн. 3: Ін-форм. посібник. К.: Міленіум, 2005. 84 с.
7. Запобігання дискримінації, експлуатації та жорстокому ставленню до жінок – трудових мігрантів. Торговля жінками та дівчатами. Кн. 6: Інформ. посібник. К.: Міленіум, 2004. 132 с.
8. Запобігання торгівлі людьми: взаємодія органів державної влади, міжнародних та неурядових організацій / Ю. М. Галустян, Т. О. Дорошок та ін. К.: Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2004. 80 с.
9. Запобігання торгівлі людьми: Навч.-метод. посіб. Х.: Вид-во НУВС, 2001. 176 с.
10. Как организовать работу телефона доверия по предотвращению торговли людьми / Под ред. Е. Б. Левченко. К.: «Юрисконсульт», 2006. 114 с.
11. Ковальчук Л. Г. Превентивно-освітня кампанія із запобігання торгівлі людьми: досвід та перспективи використання уповноважених принципів // Проблеми науки. Наук.-метод. зб. Вип. 40. – К., 2004. С. 22–28.
12. Ковальчук Л. Г. Торговля людьми – грубе порушення прав людини // Безпека життєдіяльності. 2005. № 3. С. 37–38.
13. Конвенція ООН про права дитини № 995_021 від 20 листопада 1949 р. // Зібрання чинних міжнародних договорів України. 1990. № 1. С. 205.
14. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності № 995_789 від 15 листопада 2000 р. // Офіційний вісник України. 2006. № 14. С. 340.
15. Кримінальний кодекс України від 1 вересня 2001 р. // Голос України. 2001. № 107.
16. Левченко К. Б., Удалова О. У. та ін. Запобігання торгівлі людьми: Навч.-метод. посіб. / К.–Х.: Вид-во Університету внутрішніх справ, 2001. С. 73–86.
17. Луценко Є., Матіяшек А., Сканлан Ш., Шваб І. Торговля людьми в Україні: оцінка заходів, спрямованих на протидію.– К: ЮНІСЕФ, ОБСС, АМР США, Британська Рада, 2004. 247 с.

18. Маларек Б. Наташі: сучасна світова секс-торгівля / Пер. з англ. К., 2004. 300 с.
19. Механізми взаємодії органів державної влади та неурядових організацій у протидії жорстокому поводженню з дітьми: Навч.-метод. посібник / За ред. К. Б. Левченко, І. М. Трубавіної. К.: Юрисконсульт, 2005. 452 с.
Механізми перенаправлення жертв торгівлі людьми на національному рівні. К., 2004. 136 с.
20. Организация работы по предупреждению торговли людьми: Пособие для педагогов, воспитателей, соц. педагогов, психологов, родителей / Под ред. В. В. Чечета. Минск: Национальный ин-т образования, 2004. 144 с.
21. Пособие для сотрудников правоохранительных органов, судей, сотрудников неправительственных и международных организаций, обобщающее передовой опыт в области борьбы с торговлей людьми: Учебное пособие. К.: ЕС / МОМ, 2003. 23 с.
22. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної програми протидії торгівлі людьми на період до 2010 року» № 410 від 7 березня 2007 р. // Офіційний вісник України. 2007. № 18. С. 65.
23. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Типового положення про центр реабілітації для осіб, які постраждали від торгівлі людьми» № 987 від 27 червня 2003 р. // Офіційний вісник України. 2003. № 27. С. 67.
24. Предупреждение торговли людьми в Республике Беларусь: Практическое руководство для проведения информационно-образовательной работы / Под ред. Е. Г. Нестерук. Минск: Льтиора-Живые краски, 2005. 125 с.
25. Примусова праця як наслідок незаконної міграції і торгівлі людьми в Європі. К.: МОП, 2003. 36 с.
26. Просвітницька діяльність щодо запобігання торгівлі людьми: методичні рекомендації / К. Б. Левченко, С. В. Колесникова, Л. Г. Ковальчук та ін. К., 2004. 84 с.
27. Протидія торгівлі дітьми та комерційній сексуальній експлуатації дітей: основні положення міжнародного та національного законодавства / М.В. Євсюкова, Т. В. Дорошок, А. М. Орлеан та ін. К., 2006. 46 с.
28. Протидія торгівлі людьми: Навчально-методичний посібник / За ред. Т. Семигіної. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 166 с.
29. Психология жертвы: Учебное пособие / В. Е. Христенко. Х., 2001.– 256 с.
30. Система захисту дітей від жорстокого поводження: Навч.- метод. посібник / За ред. К. Б. Левченко, І. М. Трубавіної. К.: Держсоцслуж-ба, 2005. 396 с.
31. Социальная помощь жертвам торговли людьми, особенно женщинам / Под ред. Виорелии Русу. Кишинев, 2005. 155 с.
32. Соціальна профілактика торгівлі людьми: Навч.-метод. посіб. / За ред. К.Б. Левченко, І. М. Трубавіної. К.: Держсоцслужба, 2005. 344 с.
33. Федькович Г. В. Варто знати. Захист прав та інтересів постраждалих від торгівлі людьми. К., 2006. 36 с.
34. Холмс П. Найкращі зразки міжнародної практики боротьби з торгівлею людьми / Методичні рекомендації для співробітників правоохоронних органів України з питань виявлення, розкриття та розслідування злочинів, пов'язаних з торгівлею людьми. К.: МОМ, 2003. 210 с.
35. Циммерман К., Вотс Ш. Рекомендації ВОЗ стосовно дотримання етики та гарантування безпеки при проведенні інтерв'ю з жінками, які постраждали внаслідок торгівлі людьми. К.: Британська Рада МОМ / ВООЗ, 2003. 29 с.
36. Що треба знати про кримінальний процес: Посібник для потерпілих від торгівлі людьми. К: МОМ / Європейський Союз, МЗС Великої Британії, 2006. 18 с.